

THE EPISTLE OF PAUL THE APOSTLE TO THE PHILIPPIANS

1 Shíí Paul ła'íí Timótheus biłgo Jesus Christ bánaidziidíí, ínashood dawa Philippi golzeegee daagolínihíí bich'į' k'e'iilchii, ínashood yináadaadéz'iiníí ła'íí tédaat'iyehíí nłt'éégo áyíłsiníí ałdó' bich'į' k'e'iilchii:

2 Bik'ehgo'ihí'nań nohwiTaa ła'íí Jesus Christ nohweBik'ehń biłgoch'oba'íí ła'íí bits'ą'dí' iłch'į'gont'ééhíí bee nohwich'į' goz'ąą le'.

3 Dahagee nohwínáshńiihgee nohwichą Bik'ehgo'ihí'nań hoshkaąhń ba'ihénsį,

4 Dábik'ehn daanohwigha nohwá oshkaąhgee shıł gozhóogo nohwá oshkaąh,

5 Yati' baa gozhóni dantsé daadesots'ąadı' díí jįįzhį' bee shich'odaahńiiigo ngohenyááhíí ba'ihénsį;

6 Díí nłt'éégo bígonsį, nohwijíí biyi' nłt'éégo nanohwik'í'iziid nkegonyaahíí Jesus Christ nádáhíí bijįį ąął łaile' doleeł:

7 Shijíidí' shıł daanohshoqohíí bigąą daanohwigha díí k'ehgo nohwaa natseskees dábik'eh; ha'ásítįđá' ła'íí yati' baa gozhóni yashti'go bá sızįđá' shíí hik'e nohwíí ałdó' łađdí' Bik'ehgo'ihí'nań biłgoch'oba'íí bee nohwiká'zhį' at'éé.

8 Jesus Christ bits'ą'dí'go i'įjóóníí bee shıł daanoh shoqogo daanohwigha nohwaa ch'įná nshłiiníí Bik'ehgo'ihí'nań shá yígółsį.

9 Díí bigha nohwá oshkaah, nohwil ídaagozigo la'í daagonohsaago nohwil'ijóóníí dážhó ch'ída'izkaadyú nohwá bínágohidáh;

10 Áík'ehgo nlt'éégo ágot'eehíí zhá nohwil dábik'eh doleeł; la'íí nohwijíí bil da'aniiigo doo nohwaa dahdaagoz'aą dago daahinoḡaa doleeł, Christ nádáhíí bijjizhí';

11 Áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań ízisgo at'éehíí ch'í'nah hileehgo, la'íí án ba'ihégozı doleełhíí bigha dábik'ehyú ádaanoht'eego Jesus Christ binawodíí bee nlt'éégo áná'ol'ijíí an'odaazlįigo ánadaaht'įįgo nohwá oshkaah.

12 Shik'íiyú, shich'į' ágódzaahíí yati' baa gozhóni yunáasyú be'ánágon'aą doleełhíí bigha shich'į' ágódzaahíí bídaagonoıı hasht'įí;

13 Áík'ehgo Christ bigha ha'ásítįíhíí siláada ízisgo nant'an yánada'iziidíí la'íí nnee dahot'éhé dádaagolįí nt'éégo shídaagolııd;

14 Ha'ásítįíhíí bigha nohweBik'ehń biláhyú shik'isyú daanliiníí ląągo bi'odla' daanldzil daasilį, áík'ehgo Bik'ehgo'ihí'nań biyati' da'itisgo doo nédaaldzid dago, la'íí doo biini' daahah dago yee yádaakti'.

15 Ląągo shídaayésts'aahíí bigha shik'edaanniihgo, dagohíí ilch'į' nadaagonłkaadgo nnee la' Christ yaa nadaagolńi'; la'ihíí nlt'éégo shaa natsídaakeesgo Christ yaa nadaagolńi':

16 Ilch'į' nadaagonłkaadgo Christ yaa nadaagolńi'íí daazhógo ádaanii, ha'ásítįí ndi dayúweh shich'į' nagontł'og le' daasho'ńúigo:

17 Áída' la'ihíí bil daanshoqohíí bigha Christ yaa nadaagolńi', yati' baa gozhóni bá sízįigo

nshi'deltjihíí yídaagolsihíí bigha.

18 Hago'at'éégo áídá'? Doo hago'at'éé da, da'ádzaayú ndi, daazhógo ádaaniigo ndi, dagohíí da'aniigo ádaaniigo Christ baa na'goni'; áík'ehgo shíí shil gozhóq, la'íí dayúweh shil gozhóq doleeł.

19 Nohwi'okaqahíí la'íí Jesus Christ biSpirit shich'onihíí bee shiyaa gozhóq doleełgo bígonsi,

20 Doo ídaayánsdzı da doleeł, áídá' doo shiini' hah dago shits'ı binkáayú Christ ba'ihégoşı n'ıí k'ehgo dák'ad ndi ba'ihégoşı doleełı shijiı dawa bee hasht'ııgo bikádesh'ıı, t'ah hinshnaadá' dagohíí dasiitsaa ndi.

21 Shíí hinshnaayúgo Christ bá hinshnaa, dasiit-saaýúgohíí ihi'naa doo ngonel'aq dahíí hisht'ııh.

22 Dayúweh hinshnaayúgo Bik'ehgo'ihinań bá na'isiidıı binest'a' golııhíí k'ehgo dayúweh ídaagowa': áídá' hadıı nágodish'aahıı doo bígonsi da.

23 Díı nakigo goz'aanıı dázho baa natséskees, dahdishángo Christ bıł hishleełhıı dázho hásh't'ıı; áı itisgo shil nzhqo:

24 Áídá' dayúweh hinshnaahıı itisgo nohwá nzhqo.

25 Áík'ehgo díı bígosıtsııd, dayúweh hinshnaago daanohwigha nohwıl daagonshıı doleełgo, nohwi'odla' nkdzilgo la'ıı bee nohwıl daagozhóqo dayúweh nohwá daagowahıı bee nohwich'odaashıı doleeł;

26 Áík'ehgo nohwaa násdzaahıı bigha Jesus Christ binkáayú shaa nohwıl daagozhóq doleeł.

27 Dáhagot'éégo shich'ı' godeyaayúgo, Christ nł'éégo baa na'goni'ıı bikısk'eh ádaanoht'eego ádaanołı: áík'ehgo nohwaa niyáágo nohwish'ıı,

dagohíí doo nohwaa niyáá da ndi, dálekt'eego natsídaahkeesgo la'íí. dała'á daanohwiini'go yati' baa gozhóni ch'odlaaníí bá nłdzilgo nasozijgo, la'íí nłdzilgo bá nada'ohsiidgo nohwa'ikonsi doleek;

28 Nohwik'edaannihíí doo bédaaldzid da: áí bee díinko yídaagotsi, áí da'íííí daadoleekíí ádaat'ee, nohwihíí hasdákaihií ádaanoht'ee, áí Bik'ehgo'ihí'nań bits'á'dí'hi.

29 Christ daahohdlaągo nohwaa godet'ąą, áídá' doo daái zhá da, bá nohwiniidaagonkt'éégo aldo' nohwaa godet'ąą;

30 Shíí la'íí nohwíí dálekt'eego nohwi'odla' bee nadaagonlkaad, ágát'éégo nagonshkaadíí daashoh'jji ni', la'íí t'ah nagonshkaadíí sha'ikodaanohtsi.

2

1 Áík'ehgo Christ bił dała'á daandlijihíí bee bidag ádaant'eego, la'íí hił daanjoohií bee hił goyikshóogo, la'íí Holy Spirit bił daandlijigo, laadaach'oba'go,

2 Nohwinatsekees dała'á ádaanohtsi, dálekt'eego hił daanohjóo le', dała'ágo natsídaahkees, nohwiini' dała'á le', áí bee shił gozhóogo ádaashinohtsi.

3 Laanahkaihií dagohíí itisgo ádesoh'nilíí doo nohwitahyú begoz'ąą da le'; áídá' daanohtijgee ídaa daagoch'iyolba'go nnee la' nohwitigo nkt'éégo baa natsídaahkees le'.

4 Dała'á daanohtijgee doo daanohwizhá ídaa natsídaahkees da, nnee la'ihíí aldo' baa natsídaahkees le'.

5 Christ Jesus binatsekeesíí be'ádaanoht'ee le':

6 Áń Bik'ehgo'ihí'nań nlij ndi Bik'ehgo'ihí'nań yił dała'á nlijgo doo yotą' da ni':

7 Áídá' áí íts'á'zhì' áyíídláago kána'iziidhíí át'ééhíí k'ehgo ya'ídet'ąągo n̄nee bits'í yee gozłií.

8 Áídí' n̄nee k'ehgo nyáágo ídaagoch'iyolba'go Bik'ehgo'ihí'nań yikísk'eh at'éégo da'itsaah yun̄e' ch'ínyáá l̄ék'e, tsj'ílna'áhi biká'.

9 Áí bighą Bik'ehgo'ihí'nań dážhó da'itiséyú binesdaa, ła'íí hizhiihíí dawa bitisgo at'éhi bizhi' bá áyíílaa:

10 Áík'ehgo yaaká'yú ła'íí ni'gosdzán biká'yú, ni'gosdzán bitł'ááhyú gólíníí ąłdó', dawa bich'j' daahilzhiish doleel, Jesus bizhi' hójjige;

11 Ła'íí hadíí yádaakti'íí daantjige Jesus Christ dawa yeBik'ehn̄ nłj daan̄ii doleel, Bik'ehgo'ihí'nań nohwitaa ba'ihégoš doleelíí bighą.

12 Áík'ehgo shil daanohshóni, doo dáshináál zhągo da, ndi k'adíí doo shináál dadá' ndi, dábik'ehn̄ da'dohts'ag n'íí k'ehgo, Bik'ehgo'ihí'nań daadinołšigo daadohtłidgo daanohwíí hasdánohwidi'n̄iikíí łađaałe'go nabik'ída'ohsiid le':

13 Bik'ehgo'ihí'nań bił goyilshóóníí hádaaht'jigo ła'íí be'ádaanoht'eego ánohwilshíí bighą nohwiyi' na'iziid.

14 Doo nt'é bee nadaadoht'j dago, ła'íí doo łađadaadoht'áh dago baa nahkai le':

15 Áík'ehgo doo nohwaa dahgosit'aa dahíí ła'íí doo nchọ'go natsídaahkees dahíí, Bik'ehgo'ihí'nań bichągháshé doo nt'é bighą nohwil daach'iteh dahíí bee ch'í'nah ídaadinołzi, n̄nee daanchọ'go ádaat'eehíí ła'íí dabíí zhą daabik'ehgo ádaat'eehíí bitahyú ni'gosdzán biká' nohwits'á' dindláád;

16 Yati' be'ihinaahíi nnee dawa bich'i' bił dah-daadołni; ák'ehgo doo ch'éh itah nniyáá dahíi bigha, la'íi doo da'ilíizhi' na'síziid dahíi bigha shił gozhóó doleeł, Christ nádahíi bijji.

17 Bik'ehgo'ihinań nt'éhéta baa hi'né'híi k'ehgo nohwi'odla' baa hiné'dá' shíi baa ídensht'aago shidił aldó' baa hiné'yúgo, baa shił gozhóó doleeł, la'íi daanohwigha nohwa'ashhahdí' shił gozhóó doleeł.

18 Da'áihíi bigha nohwíi aldó' nohwił daagozhóó le', sha'ashhahdí' nohwił daagozhóó le'.

19 Jesus nohweBik'ehń ba'oshlíigo dák'adégo Timótheus nohwich'i' dish'aa, nohwa'ikodaaniisijhíi shił goyikshóó doleełhíi bigha.

20 Dzaagee án zhá dała' bił natséskees, án zhá nohwá nkt'éehíi hát'íi.

21 Ła'ihíi dabíi nadaabi'dintl'ogíi zhá yaa natsídaakes, Jesus Christ binasdziidíi doo yaa natsídaakes da.

22 Ndihií Timótheus nkt'éégo ánát'ijigo bídaagonoksi, nnee biye'híi k'ehgo yati' baa gozhóni itah bee yáhiilti'go shich'ozni'.

23 Hagoshá' shich'i' ágot'ee doleełíi bígosíksijidgo, dagoshch'i' nohwich'i' dish'aa doleeł.

24 Ła'íi shíi aldó' déti'hégo nohwich'i' disháhgo nohwe Bik'ehń ba'oshlíi.

25 Epaphrodítus, shik'isn, bił na'isiidi, la'íi Bik'ehgo'ihinań bá silááda bił nshłni, nohwich'i' nádish'aago dábik'eh shił nsi, án shich'i' daadisoł'a' n'íi, ák'ehgo hadíi bíđih nshłiníi shaa yihiniłgo shich'ozni'.

26 Áń nohwaa ch'íná silij, la'íi nniihgo

ba'ikodaanohshíhí bighą biini' ląá.

27 Yóiyahgo nñih ni', dasdozhą daztsąą, áidá' Bik'ehgo'ihí'nań baa ch'ozbaad; doo dabíi zhą da, shíi ąldó' shaa ch'ozbaad, doo ágát'éé dayúgo doo shił gozhóqó dahíi da'itiségo doo shił naagojqoq da doleel ni'.

28 Áík'ehgo dązhó hásht'íigo nohwich'í' del'a', nádaahoktsąągee nohwił daagozhóqó doleel, áík'ehgo shíi dá shił dégots'íid doleel.

29 Ái bighą nohweBik'ehń biláhyú dązhó nohwił daagozhóqo nádaadołteeh; nñee ágádaat'eehíi daadinoksj;

30 Áń Christ yána'iziidhíi bighą dasdozhą daztsąą, bi'ihí'na' doo yaa bił goyéé dago, hagot'éégo shich'odaahñii doleel n'íi ąął shá áyíılaa.

3

1 Iké'zhį'go shik'íiyú, nohweBik'ehń biláhyú nohwił daagozhóqó le'. Da'ái baa nohwich'í' k'ena'ishchihíi doo shá nyee da, nohwił nohwá nzhqo.

2 Góse k'ehgo daanliiníi baa daagonohsąą, nchq'go ánádaat'íikíi baa daagonohsąą, hadíi bikágé nailgésíi, ła'íi nohwikágé nadaahokłgées daanohwiłñiihíi ąldó' baa daagonohsąą.

3 Néé da'anii circumcise ádaabi'deszaahíi daandlii, Holy Spirit binkááyú Bik'ehgo'ihí'nań daahohiikąąh, Christ Jesus zhą baa da'óndlii, danée nohwi'at'e'íi doo bee ídaa da'ohiidlii da.

4 Áidá' shíi bighane golíigo ída'oshdlíi. Nñee ła' nt'é yee ída'odlíiyúgo, shíi itisgo at'ééhíi bighą ída'oshdlíi:

⁵ Gosilíídí tsebíiskáágo circumcise áshi'delzaa ni', Israelite nshlíni, Benjamin hat'i'íí bits'á'dí, Hebrew nshlìigo shimaa hik'e shitaa bilgo Hebrew daanlìi ni'; Bik'ehgo'ihì'nañ yegos'aaníi baa yách'ilti'yúgo bikísk'eh ánsht'eego Pharisee nshlìi ni';

⁶ Jews da'okaqahíi dahot'éhé bee oshkaqahíi baa yách'ilti'yúgo, ínashood daanliinií biniidaagonk'éégo ádaansi ni'; Bik'ehgo'ihì'nañ yegos'aaníi bik'ehgo dávik'ehyú ánsht'eehíi baa yách'ilti'yúgo, doo shaa dahgoz'aq da ni'.

⁷ Ndihií áí dawa bee sist'iid n'íi Christ bigha shich'ì' doo nt'é da nasdlíhíi k'ehgo baa natses-kees.

⁸ Christ Jesus sheBik'ehñ bígonsihíi dázhó ílìhíi bigha dawahéhií shich'ì' doo nt'é da nasdlíi: án bigha dawahéhií k'ihzhì' nyiiné'híi bigha bil ch'ígódéehíi k'ehgo bil oshtag, bidená Christ hisht'ìi doleehíi bigha,

⁹ La'íi Christ bil da'á nshlìigo shígózi doleehíi bigha, doo Jews bich'ì' begoz'aaníi bikísk'eh ánsht'eehíi bigha dashíi dávik'ehyú ánsht'ee da, áidá' Christ hoshdlaqahíi binkááyú zhá dávik'ehyú ánsht'ee, áí dávik'ehyú ách'ít'ééhíi Bik'ehgo'ihì'nañ bits'á'dí'hi at'éé, ko'odla'íi bee:

¹⁰ Christ bígonsiìh hasht'íi, la'íi binawodíi daztsaadí naadiidzaahíi bee ch'í'nah alne'íi bígonsh'aah áldó', ba'ashhahdí' shiniigonlt'éé doleelgo, la'íi án datsaahdá' at'éé n'íi k'ehgo ánsht'eego hasht'íi;

¹¹ Hagot'éégo bígonedzqayúgo zhá nanezna' n'íi naadiikáhgee shíi áldó' itah deshleeelgo hasht'íi.

¹² Shíi doo hwahá bee shaa gonáh da, doo

hwahá dázhó nzhọọ hishleeḥ da, ndi ágánsht'ee doleeḥíí bighá dayúweh baa hishaaḥ, Christ yighá hashik'ííníí łaashle' doleeḥgo.

13 Shik'íyú, shíí áí doo hwahá łaashle' dago bígonsi: áídá' shiké' nnaáyú ágot'eehíí baa yishnahdá' dała'ágo goz'áni zhá baa hishaaḥ, shádihyú ágot'eehíí zhá bich'í' dahnsdohgo,

14 Ngont'i'gee na'desdzogíí bich'í' hishwoḥ, áí Bik'ehgo'ihí'nań Christ Jesus biláhyú yaaká'dí'go bighá nohwich'í' aníhíí honshbíh doleeḥíí bighá.

15 Áík'ehgo halaḥ, Holy Spirit bee bayán daasiidliíníí shíí ánsht'ee dishnihíí k'ehgo baa natsídaahiikes le': áídá' dant'éhéta łaḥgo baa natsídaahkeesyúgo Bik'ehgo'ihí'nań nohwí ch'í'nah áile' ndi at'éé.

16 Ágát'éé ndi ilk'idá' bídaagosiilziídíí nłdzilgo daahóntá'go bikísk'eh ádaant'ee le'.

17 Shik'íyú, dała' daanohłigo shedaal'íi, nohwíí bikísk'eh ihí'naahíí nohwá ádaasiidlaa, áiyikísk'ehyú ádaat'eehíí daanel'íigo bídaagonoḥsi le'.

18 (Nnee láni Christ bitsi'ihna'áhi yik'edaanniihgo nadaakaihíí baa nohwínanágošh'nih, k'adíí shinaátú nálíídá' nagoshni':

19 Áí bendaagoyaago da'ílíí daadoleeḥ, bibidíí binant'a' ádaayisí, bik'ee ídaayágoḥ doleeḥ n'íí yee ídaada'odlíí, ni'gosdzán biká' ágot'eehíí zhá yaa daabiini'.)

20 Áídá' néé nohwini'íí yaaká'yú goz'aḥ, áídí' Hasdánohwińiííí Jesus Christ nohweBik'ehń nádáhíí bikádaadét'íi:

21 Dawa dabíí yebik'ehgo áyisigo binawodíí yee yínel'aḥhíí k'ehgo, nohwits'í baagoch'oba' n'íí

dabíí bits'í bits'á'dindíhíí k'ehgo lahgo ánáidle' doleel.

4

¹ Áík'ehgo shik'ííyú, dázhó shil daanohshóni, nohwaa ch'íná nshíí, baa shil gozhóni daanohíí, nohwíí ch'ah hobííhíí k'ehgo hosilbqaahíí shá daanohíí, dázhó shil daanohshóni, nohweBik'ehń biláhyú nńdzilgo nasozíí.

² Euódias nánoshkaah, Síntiki aldó' nánoshkaah, nohweBik'ehń biláhyú nohwiini' leł'ee le', dishniigo.

³ Dani nil naki disht'éhi, ni aldó' nánoshkaah, díí isdzané bich'odaanníih, áí yati' baa gozhóni baa na'goní'gee bil nada'isiid ni'; Clément holzéhi hik'e la'ihíí bil nada'isiid n'íí aldó' bilgo, dawa naltsoos be'ihí'náhi biyi' bizhi' dahnagoz'aq.

⁴ Dábik'ehn nohweBik'ehń biláhyú nohwił daagozhóle': ágánánohwiłdish'nií, Nohwił daagozhóle'.

⁵ Dawa bich'í' daanohshooníí nnee nohwá yídaagolsi le'. NohweBik'ehń alhánedí' nádaal.

⁶ Doo nt'é bigha nohwiini' láá da le'; áídá' ihédaanohsigo dawa bigha Bik'ehgo'ihí'nań nádaahohkaah, nt'é hádaah'tiiníí bil nadaagohni'go bídaahohkeed.

⁷ Áík'ehgo ilch'í'gont'ééhíí Bik'ehgo'ihí'nań kaa yiné'íí bígoch'iksinií bitisgo at'éhi nohwijíí hik'e nohwinatsekeesíí biyi' golíígo nł'éégo áyíłsi, Christ Jesus biláhyú.

⁸ Iké'yúhíí, shik'ííyú, nt'éhéta da'aníihíí, nt'éhéta dilzinií, nt'éhéta dábik'ehyú át'ééhíí, nt'éhéta doo nchó' zhińéé dahíí, nt'éhéta dázhó nzhooníí,

nt'éhéta nlt'éégo baa ch'iniihí; dázhó nlt'ééyúgo, ba'ihégoşı bik'ehyúgo, díı baa natsıdaahkees.

⁹ Shits'á'dí' bídaagosııııđgo nádoné'íı dawa, shits'á'dí' da'desots'aq n'íı ałdó', la'íı be'ánsht'eehíı daah'ıı n'íı, díı k'ehgo ádaanoht'ee le': áık'ehgo Bik'ehgo'ihı'nań ilch'ı'gont'ééhíı kaa yiné'íı nohwił nliı doleel.

¹⁰ NohweBik'ehń binkááyú dázhó shıł gozhóq, k'adıı ániıta zhá shaa nohwił nádaagoyéé; da'anıı shaa nohwił daagoyéé ni', ndi doo hagot'éégo bídaaneł'aq da ni'.

¹¹ Doo nt'é bídıh nshıı dishıı da; hagot'éégo hinshnaahíı shıł da'ákoşgo bıgoł'aq.

¹² Débaagoch'oba'ágo hinshnaahíı bıgosııııđ, dawahá shich'ı' ch'ıda'izkaadgo hinshnaahíı ałdó' bıgosııııđ: da'ádzaayú la'íı dawa bee, ná'ch'ııdıhıı la'íı shıńá', dawahá ch'ıda'izkaadıı la'íı dawahá bídıh nshııhıı baa shıł ch'ıgót'aq.

¹³ Christ shinawod shá ágóısinıı bıláhyú dawa ashléşgo bıınensh'aq.

¹⁴ Ágát'éé ndi shich'ı' nagont'ogee shich'odaasonı'ıı nlt'ééyú ádaahdzaa.

¹⁵ Áıdá' Phııııııııııı daagonhııni, yati' baa gozhónı dantsé begodeyaago Macedónıadı' dahdıyaadá', ínashood ha'ánałséh nagoznıııı doo la' shich'oznı' da, nohwıı zhá shich'odaasonı', ııdenágo ládaadihi'né'ıı zhińégo.

¹⁶ Thessalonıca golzeegee sidáádá' ndi bídıh nshııhıı bıgha zhaali bee shich'onádaahıııı ni', doo dałandı zhá da, nakıdn ni'.

¹⁷ Doo nt'é shaa hi'né' háshıt'ııhıı bıgha dishıı da: láągo nohwá ıńágodáşgo nohwıch'ı' goldohıı

zhá nohwá hásh't'íí.

¹⁸ Bídìh nshìjì n'íí shaa hi'né' dázhó bitisgo láágo: da'áígee dáshik'eh, shich'ì' ádaasolaa n'íí Epaphrodítus shainñil, áí Bik'ehgo'ihì'nañ baa bi'ñiikíí likagolchini at'éégo dá bił bik'eh, bił gozhóógo náidnné'hi at'éé.

¹⁹ Bik'ehgohinshnañ nt'é bídìh daanohkiiñí Christ Jesus dawa ch'ída'izkaadgo hágołdzilíí bee nohwá ágoléh.

²⁰ Bik'ehgo'ihì'nañ da'áí nohwiTaa ba'ihégoşì le', dahazhì' doo ngonel'ąą dayú. Doleełgo at'éé.

²¹ Ínashood daantíígee Christ Jesus biláhyú, Gozhóó, shá daabikdohñii. Nohwik'isyú bił naháshtaaníí, Gozhóó, daanohwiłñii.

²² Ínashood dawa, Gozhóó, daanohwiłñii, Caesar yił daagolíni áí zhá bitisgo.

²³ NohweBik'ehñ Jesus Christ biłgoch'oba'íí daanohwigha bee nohwich'ì' goz'ąą le'. Doleełgo at'éé.

**The New Testament of our Lord and Saviour
Jesus Christ
New Testament in Apache, Western (US:apw:Apache,
Western)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Western Apache (Apache, Western)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apache, Western

© 2012, Wycliffe Bible Translators. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

22cab38e-86e0-5c5b-8972-5c0fa467c049